

150

ریکین

چاکی

دگہل

دایکر

وہرگیران

نہدیپ نہسعد رینگانی

۱۵۰

ریکین

چاکین

دگهل

دایکین

وهرگیران

نهدیب نهد سهد ریکانی

په رتوک: ۱۵۰ ریکین چاکیں دگهل دایکین

کومکرن: سلیمان الصقیر

وهرگیران: نهدیب نهدیب نهدیب ریکانی

لیزفرینا زمانی: ریبهر ئیراهیم

به رگ: فهرسه زوبیر

ژمارا سپاردنی: ۲۲۰۵ سالا ۲۰۱۳

تیراژ: ۱۰۰۰ دانه

چاپخانا هاوار- دهوک

۲۰۱۳-۲۰۱۲

دياري بو

دايكا من يا زيده خوشتقي ودلوقان

ههفالا زيانا من دايكا شايانې

بو نهو كهسيېن خودانيېن

خيړا ههره مهزن ژفي

به رهه مي وناقين

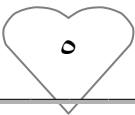
وان دبه رزه

ونه ديار

نہ دیب ریگانس

۱۰ ریگیں چاکیں دگہل دایکے

دهستپيک

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.

خودئ تهعالا دگهلهک جهين قورئانا پيروز دا حهقي خوئ دگهل حهقي دايك وبابا بهراورد كرى، دهمئ دبيژيت: ﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا * وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا﴾ [الإسراء: ٢٣، ٢٤]. ئانكو (و

خودايئ ته فهريانا دايي هويين پهريستا وي بتني بكن و دگهل دايك وبابان د چاك وقهنج بن، و نهگهر ئيک ژوان يان ههر دوو لدهف ته پيريون، تو (دخزمه تکرنا وانا دا) نهبيژه ئوف ژي (کو وهستيان وبيژاريا خو ديار بکهی) و ل وان نهخوره و پاشقه نهبه، ئاخفتنهکا نهرم وجوان دگهل وان باخقه. وخو زيده بو وان بشکينه و زيده دلوفانيئ دگهل بکه، و بيژه يا خودئ دلوفانيئ ب وان ببه ههروهکی وان ژ بجويکاتي دلوفاني بمن بري وئز مهزن کريم).

وچاکیا دگهل دايك وبابا يا کريه نهگهرهک بو چوونا بههشتي، دفهريموودهکا پيروزدا کو نهبو هورهريه يا فهگوهاستي، پيغه مبهري (سلاقيين خودئ ل سهر بن دبيژيت: «رغم أنفه، رغم أنفه، رغم

أنفه» قيل: من يا رسول الله؟ قال: «من أدرك والديه عند الكبر أحدهما أو كليهما ثم لم يدخل الجنة»(۱). ئانكو (دفنا وى دئاخى وهربيت، دفنا وى دئاخى وهربيت، گوتن كى ئەى پيغه مبهري خودى؟ گوت: ئەو كهسى دايك و بابيڼ وى ئيك يان ههردوو لدهف وى پيردين وئەو نه چيته بههشتى).

هه چهنده ئايهت و فهرموودين پيروژ ب شيوهكى گشتى به حسى جه و چاكييا دگهل دايك و بابا ياكى، بهلى دايك يا هاتيه تايبه تمه ند كرن ب هندهك فهرموودين تايبهت كو مافى وى يى مهزن ديار دكهن، چونكى دايك گه لهك نه خوشى و زهحمه تى دبته ژدايكبوونى و پهروهرده كرنى و... هتد، ژبه رهندي ئەو هه ژيترين كهسه بو هه قاليني.

پرسيار ژ پيغه مبهري (سلافيڼ خودى لسهر بن) هاته كرن و گوتى: يا رسول الله، من أحق الناس بحسن صحابتي؟ قال: «أمك» قال: ثم من؟، قال: «أمك»، قال: ثم من؟ قال: «أمك»، قال: ثم من؟ قال: «أبوك»(۲). ئانكو: ئەى پيغه مبهري خودى، كى ژهه ميان هه ژيتره بو هه قالينيا من يا چاك؟ گوتى: دايكاته، گوت:

(۱) رواه مسلم.

(۲) رواه البخاري.

پاشى كى؟ گوتى: دايكاتە، گوتى: پاشى كى؟ گوت: دايكاتە، گوتى:
پاشى كى؟ گوت: بابى تە.

دقى پەرتوكى دا، من ۱۵۰ رِيكِينِ دياركرين ژبو چەوانيا سەرەدەرى
كرنى دگهل دايكى ل جھ و دەميين جودا جودا، و چەوانيا گەهشتنا
رازيكرنا دايكى، ھەر چەندە گەلەك ژمە ئاخفتن و گوتنن شەرى
ييت ژبەركرين ئەقن بەحسى مافى دايكى دكەن، بەلى رِيكِينِ بجھ
ئينانا فى مافى دژيانا روژانە دا ژمە دكيمين.

ودنقىسنا فان رِيكاندا، چ ريزكرن وگريدانا بابەتى تيدا نينه،
ئانكو ئەف خالە نەھاتينە ريزكرن لدويف بابەتى يان رامانى، داکو
خاندەفان ھەمى خالا بخوينيت و وى بجھ بينيت ئەوا بو وى
گونجاي بيت، وھەرودسا دا ھەمى بابەت بەينە خاندن نەكو
بەشەكى بخوينيت وئىكى بەيلىت، ھەرودسا ھەژى بيرئينانى يە كو
ئەف خالە دگهل كور وكچا دگونجن ئەو نەبن ئەقن ھاتينە تايبەت
كرن ب كچان قە.

من گەلەك ھزرا خو د وان كەسان دا كر ئەقن چاكي وپاشى دگهل
دايك و بابين خو كرين، من ديت كو ئەو كارين ئەو دكەن نە
گەلەكى ب زەحمەتە ورازيكرنا دايك و بابا يا ب ساناهى يە،
وھەرودسا مروفا كەيف خوش دبیت، چونكى ئەو نە خودانين

گهلهك زهحمهت و وهستیانی نه، بهلکی نهو خودانیین دلیین نهرم و سهروچاقیین گهش و دلسوزیهکا بی سنورن کو ههردهم مه ژئی تییر دکهن، و ژبهه هندئی سهرکهفتن بارا وانه و خوؤ راگرتن ههفالی وانه. دقئی پهرتوکی دا، من هزر وتیبینییت خوؤ دهربارهی وان کهسیین چاکی کرین یییت نفیسیین، وپیشکیشی ههوه دکهم ب هیفیا وئی چهندی کو ببیته نهگهرهك بو چاقلییکرنا وان، و ببیته رییکهك کو نهه لسهر بچین ولدویف پینگافیین وان چاکی بکهین.

ئهفه ۱۵۰ ریکن بو چاکی، نهگهر ههوه تشتهك تییدا دیت کو ههژی بجه ئینانا بیت... خوزیکین وی یی بلهز دهست پی دکهت، و نهگهر ههوه چ تشتی ههژی نهدیت، مه ژ دوعاییین خوؤ بی بههر نهکهن... دوعا ژ خودایی مهزن دخازم هاریکاریا مه بکهت لسهر چاکیا دگهل دایک و بابا، و مه و وانا پییکشه ل فیردهوسا بلند کومشه بکهت، و خودی ب دلوفانیا خوؤ، دلوفانیی و چاکی ب رزقی مه بکهت، مه خوؤ راگر بکهت ههتا دایک و بابیین خوؤ رازی بکهین....

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱. دیاریه‌کا جوان هه‌لبژیره بو ههر هه‌لکه‌فته‌کی، ب ریژ و هیژایی
 فه پیشکیش بکه و یی کهیف خوش به کو قه‌بیل بکه‌ت، و نموونه بو
 فان هه‌لکه‌فتا: روژین جهژن و دهواتا، و سه‌رکه‌فتن و دهرچوونا
 زاروکین وی، و دهمی تو ژ گه‌شته‌کی دزفری، و سلامه‌تی و ساخبوون
 ژ ئیشه‌کی، و ههر هه‌لکه‌فته‌کا تو ببینی یا هه‌ژیه.

۲. هنده‌ک ژ داهاتیی خو بو وی تهرخان بکه، یی پشکداربه د
 تهرخانکرنا کوژمه‌کی هه‌یفانه یی ده‌ست نیشانگری بو دایکی، داکو
 ئەف کوژمه پیدفییین وی ییت هه‌یفانه دابین بکه‌ن، و داکو پیدفییین
 وی بجه بهین بیی کو ئەو نه‌چار بیت داخازی ژ ته بکه‌ت، و ئەفی
 کاری بکه خو ئەگه‌ر دایکا ته یا پیدفی ژی نه‌بیت، چونکی دایکی
 دفتیت چاکیا زاروکین خو دگهل خو ببینیت.

۳. باشتره بو ته کو تی‌بگه‌هی و بزانی قوناغین جودا جودا ییت ژيانا
 دایکی، و دفتیت لدویف قوناغین ژيانا وی سه‌رده‌ریی دگهل بکه‌ی، کا
 ههر قوناغه‌کی چ پیدفیه بکه‌ی.

۴. گه‌له‌ک یی رژد به لسه‌ر پاقری بنیاتکرنا ئەو په‌یقین تو دی
 گه‌هینیه گوھین دایکا خو، داکو دایکی گوھ ل چ تشتا نه‌بیت کو پی

بیٚشیت، چونکی نه هیا هاتیه کرن ژ گوتنا (ئووف) و نهفه
بچویکتین ئاخفتنه، پا چهوا نه گهر تو مهزنتین ئاخفتن بیژی....

۵. دهمی تو بریارا گهشته کی د دهی یی رزده کو نهو دیمهیک
کهس بیت تو خاترا خو ژئی دخازی، و دیمهیک وینه بیت تو ببینی،
نهفجا خاترا خو ل حازریا وی و بهرامبهری وی ژئی بخازه، و داخازا
دوعا کرنی ژئی بکه، و کهیف خوش بکه، و بو دهمه کی دریز بمینه ل
دهف، و یی رزده کو دهرکهفتنا ته یا دویمهیی ژ دهف وی بیت، دا
به ره کهت و چاکی بکه فیه دریکاته ب دوعایین وی نهو دوعا بیٚت کو
ب ئانه هیا خودی د به رسف داینه، و نه گهر تو ل وهلاته کی دی بی بلا
په یوهندی جهی فی بگریٚت.

۶. دهمی تو ژ گهشتا خو دزفری دقیت نهو نیکه م کهس بیت تو
ببینی پشتی گهشتا خو، دا سلاف کهیی و دگهل ب روینیه خوار و
سه برا وی بینی، و ههروهسا دا بیهنا وی فرهه ببیت و بزانیٚت کو تو
یی ب ساخی و سلامه تی زفریه مال، و بزافی بکه کو دهمی زفرینا ته
بگه هیهته وی دا نه بیته هاتنه کا دهملدهست، چونکی هاتنا ته و دیتنا
وی بو ته دبیت نه وی گهلهک کهیف خوش بکهت یان بترسینیت، و
بلا نهفسا ته وهل ته نه کهت کو چا فپیکهفتنا خو بو وی گپرو بکهی،
و چ جارا نه بیژه نهف دهمه نهیی باشه بو سه ره دانا وی نه گهر خو چ

دهم بیت، چونکی بیهنا دایک ناهیت و دل تهنا نابیت ههتا ب
چاقیت خو کورئ خو نهبیت، و چاقیت وئ ب دیتنا وی شاد بن.

۷. د گهشتا خودا یئ رزدهه کو ههمی روژا ته په یوهندی دگهل
هه بیت، نه گهر خو بو دهمه کی کیم ژی بیت، چونکی تو نوزانی کا
په یوهندی ته چهند خوشی بو وئ پهیدا دکهت، و دوو دلی دبهت،
و ترسی دشکینیت، و خهم و کوفانا ناهیلیت.

۸. یئ رزدهه کو ههمی روژا بیینی نه گهر یا نیژیکی ته بیت و
دشیان دا بیت، و شول وکارین دونیای ته ژ چاقپیکهفتنا وئ دویر
نه ئیخن، نه فجا بیهنا وئ فرهه بکه و سه برا وئ بینه، و نه فه
کیمترین مافی وئ یه، و بزافی بکه کو نه ف چاقپیکهفتنه یا هه ژی
بیت ته مهت فیانا وئ بو ته، و مه زناتیا جهی وئ، نه فجا بلهز نه چه
و زوی بزفری، یان ژی سلاف که یئ و ههر سه حکه یئ دهم ژمیرئ و
خوب شه پلینی، چونکی مافی وئ مه زنتره ژ هندی.

۹. نه گهر دایکا ته یا نیژیکی ته نه بیت، دقیت ههر روژ ته
په یوهندی دگهل هه بیت، و چ جارا ژئ نه هییه برین، نه گهر خو د چ
کاودان دا بیت.

۱۰. ژجوانترين كارِيْنْ تو پيشكيْشى دايكِيْ دكهى، نيْزيكى و نهرماتيه دگهل ئه و كهسيْنْ ئه و حهز ژِيْ دكهت، و زاروكِيْنْ وِيْ خوشتقيْتيرين كهسن لدهف وِيْ، ئهفجا يِيْ باش به دگهلدا، و يِيْ نازك به، هاريكاريا وان بكه بو بجه ئينانا پيدقيِيْتْ وان، و راستهريْ بكهى لسهر كارِيْتْ وان، دِيْ كهيفا دايكِيْ هيْت دبينيت بهرههمِيْ پهروهدا وِيْ فيقيهكِيْ باشه، و ژئهنجامِيْ وِيْ خِيْزانا وِيْ يا كوم دبيت.

۱۱. ماچيكرنا سهريْ وِيْ، و دهستيْ وِيْ، و پيْت وِيْ دهَمِيْ تو دبيني، چونكى ئهفه دهرگههكه بو كهيف خوشيهكا مهزن، و ئهفه مافهكِيْ وِيْ يِيْ بچويكه، و رِيْزگرتنا وِيْ تشتهكِيْ جوانه، و هيشتا يا ليرا من دهَمِيْ دكتور مهيسههريْ دگوتى: من سهريْ دايكا خوْ ماچيدكر و دهستيْ وِيْ و پِيْ وِيْ، زاروكِيْتْ من ژِيْ سهريْ من و دهستيْ من و پيْت من ماچيدكرن.

۱۲. نيشا زاروكِيْنْ خوْ بده بلنداها جهيْ دايكِيْ ب گوتن و كريار، و ئهفهژِيْ دقيْتْ تو خوْ نيشا بدهى وهك چاقلِيْكهرهكِيْ باش د سهرهدهريا دگهل ويدا، بهيله بلا ببينن كا تو چهوا خزمهتا وِيْ دكهى، و تو چهوا رِيْزِيْ لِيْ دگري و بوها گران دكهى، چونكى ئهفه دِيْ وهكهت كو زاروكِيْنْ ته ژِيْ د وهسا بن دگهل ته و دگهل دايكا ته.

۱۳. رژدی لسهر بجه ئینانا داخازییت وئ، و نامادهکرنا پیدفییّت وئ ددهمئ خودا، ئەفهه دئ ته نیزیکی وئ کهت، و ژ بهللا نه خوشیا دویر ئیخیت.

۱۴. سورزهکی نهدهیی و پاشی بجه نهئینی، ئەگهر ته سوز دا یئ وهفادار به بو سوزا خو یان ژی ب ئیکجاری سوزا نهده.

۱۵. ههمی سهرکهفتنپڼ خو ب زفرینه بو دلوفانیا خودئ و پاشی بو دلوفانیا وئ و پهروهردا وئ، چونکی ئەفهه ههست ب شانازی و کهیف خوشی دکهت، و دهمئ دبینیت ئەنجامئ پهروهردا وئ سهرکهفتنن د ژيانا کورپت وئ دا، کو هندهک فیقینه ژ چیکریپت پهروهردا وئ نه، چونکی ههر سهرکهفتنهکا زاروکا سهرکهفتنا دایک و بابانه.

۱۶. گهنگهشی دگهل نهکه ئەگهر خو تو یئ دروست ژی بی، و رپکیت ب ساناهی و سقک ب کار بینه بو دیارکرنا هزر و بوچوونپت خو، ئەگهر وی کاری بهرژهوهندیهک و مفایهک ههبيت، بهلی ئەگهر بتنی بو هندی بیت کا دئ کی خو ب سهر ئیخیت، هیلانا گهنگهشی و بجه ئینانا هزرا وئ و بوچوونا وئ باشتر و گرنگتر و ههژیتره.

۱۷. بوچوونا وئ کیم نهکه بهرامبهر خهلکی، یان بهرامبهر خویشک براییت خو، ئەهفجا دایکا ته یا حازر بیت یان نه، چونکی ئەفهه

کړیتیه د ئاخفتنډ دا، و بهحسکرنه ب خرابی، و کیم رهوشتیه دگهل دایکی.

۱۸. نهشکینه، کیم نهکه، بی ریژی دگهل نهکه نهگهر یا نهزان بیت دهندهک کارین ژیانډ دا، بهلکی پیزانینډ وئ زیده بکه ب شیوهیهکی ودهسا کو تو یی لجهی نهزانی د وان کارا دا.

۱۹. خو دویر بکه ژ کهنیا بلند بهرامبهری وئ، یان بلندکرنا دهنگی خو لدهف وئ، یان سهحکرنډ بی ئومیدیی، یان سهحکرنډ تورهیډ دهمی تو ل دیوانا وئ، یان تیچچوونا دیمی ل حازریا وئ، یان ترانه پیکرنا تشتهکی نهو حهز ژئ بکهت، چونکی نهفه ههمی کارتیکرنډ ل وئ و دهروونډ وئ دکهن.

۲۰. بلا نهو ههردهم ئیکهمین کهس بیت دهنگ و باسین خوش دژيانا تهدا بزانیته، و بلا نهینییته ته بزانیته، چونکی نهفه دی وئ دلشاد کهت، و دی ته نیژیکی دلډ وئ کهت، چونکی نهو ته دبینیت تو هیشتا نهو زاروکی نهوئ پیدفی دایکا خو دسهر مهزناتیا ژیی تهدا.

۲۱. تهندروستیا وئ بپاریزه، نهگهر یا دانعهمر بیت نهو تشتین نهو پیدفی دبیتډ بو ناماده بکه، وهکی دهزگههی پیقانا فشارا خوینی، و

پیشانا شہکری، و نامیرین ہاتن و چوونئ، ہەر تشتهکئ دی یئ
پیدافی ژ دەرمانا.

۲۲. پروگرامهکئ هه‌یقانه بو پشکنینا وی دانه، داگو یئ پشت راست
بی ژ تهن‌روستیا وی.

۲۳. پیدافییت وی ناماده بکه‌ی ئەفیت دگهل ژیی وی دگونجن، چونکی
لدهمی پیدافی هندهک تشتین دیارکرینه، و لدهمی دانعه‌مریی پیدافی
هندهک تشتین دی یه. ئەقجا یئ هاریکار به بو وی کا چه‌وا ئەو یا
هاریکار بوو بو ته هەر ژ بجویکاتی و گه‌شبوونا ته.

۲۴. لدهمی نه‌خوشیا وی، ئەگەر ئیشا دگهل ب ئیشه، ئەگەر باشبوو
که‌یف و خوشیا خو بو دیارکه ب سلامه‌تیا وی، به‌رده‌وام به لسه‌ر
نهرماتیئ، دهستی خو دانه سهر جهی ئیشانی، و ئایه‌تا لسه‌ر بخوینه،
و فه‌رموودین پیروژین دروست، چونکی ئەفه چاکی و باشی و
سلامه‌تیه.

۲۵. دهمی نه‌خوش دبیت باوه‌ریئ بو چیکه و رازی بکه کو ئەو دی
زفریته باشترین حال، و نه‌هیله چ دهنگ وباسین نه‌خوش دهرباره‌ی
نه‌خوشیا وی بگه‌هنئ، و دویر بکه ژ هه‌می وان چيروکین پی ب
ئیشیت. بيرا وی بینه کو ئەفه سوننه‌تا خودی یه د ژیانئ دا، بتنی

هندهك بنگههين نههیلان و بن برکړنا گونههانه پاشی دئ
زفريتهفه زیرهك و چالاكتر ژ بهرئ.

۲۶. نوژدارين تايبهت بو بينه جهئ ئاكنجيبوونا وئ، يان زى وئ ببه
نك نوژدارا نهگهر شيان ههبن، و نوژدارا تئ بگههينه كو ئهوى پشت
راست بکهن ژ حالهتئ وئ و نهترسينن، كو ئهفه ئيشهكا سقکه و دئ
زوى چيت.

۲۷. هاريكاريآ وئ بکه بو سهرهدانا مروفيين وئ، و ببه نك ههقالين
وئ، و مروفيين وئ ئهويين ئهه و حهز ژئ دکهت، داکو كهيف خوش
ببيت، و مروفانيا وان بهيز بکهفیت، و پهريستنا وئ بو خودئ زيده
ببيت، و باشتره نهگهر هندهك دياريا ئاماده بکهى كو بکير ژيئ وان
بهين داکو پيشکيشى وان بکهت دهمئ سهرهدانا وان دکهت.

۲۸. سندوقهكا تايبهت ب دايكى فه دانه، و ههردهم جوريت پسکيت و
شريناهيا و ياريا و دياريين بچويك بکه تيدا، داکو بدهته نهفيين خو
دهمئ دهينه دهف، چونكى ئهفه دئ فيانا وئ د دئ زاروکاندا زيده
کهت و دئ حهز کهن ههردهم بچنه دهف.

۲۹. دهمئ دچيته گهشتهکئ يان جههکئ دوير، نههيله پهيوهنديا ته
دگهل بهيته برين، و ههردهم پرسيارا حالئ وئ بکه، ههر ژ دهمئ ژ

مالا خو دهردهكفیت ههتا دگههیته جهی قهست كړی، و ههر یی
بهردهوام به لسهر پهیوهندیی خو بو وی.

۳۰. خهمین خو یین سهړنیس نهदानه سهړ ملین وی، و گازندی خو
یین ب نیس بو نهكه، چونكى نهفه دی دلی وی تری خهم كهت، بیژری
كو كاری ب ریفه دچیت، و تو یی پشت راستی، و خودی دهرگههین
بو ته فهكړین، و تو یی گهشبینی ژ كاری خو.

۳۱. ناریشین خو یین ههفرینی ل بهرامبهری وی نه بیژره، چونكى
نهو ب فان تشتا ب خهم دكهفیت، چونكى نهو دبینیت كو كوری وی
و روناها چافین وی یی توشی ناریشین ژيانا ههفرینی و زهحمهتا
وی بوی، و فیانا وی یا بی سنور دی وهل وی كهت كو چ چارهسهری
ببینیت پیشكیشی ته بكهت نهگهر خو زیان ژى ب وی بكهفیت ژبو
هندي دا ته دلخوش بكهت، نهفجا یا جوانتر بوتو و بو دادی نهوه كو
دايك یا دوير بیت ژ ناریشیت ته.

۳۲. بهرامبهری دايكا خو گهلهك مهدهحیت ههفرینا خو نهكه، وههمی
رونكرنن ژيانا خو بو نهبیژره كا تو چ ددهیه ههفرینا خو و ههفرینا
ته چ پیشكیشی ته دكهت، چند ههفرین یا باش بیت، دلی دايكى
ههر دی نیشیت ودرسیت كوری وی نهو گوهری بیت ب نیكا دی،

نهفجا نهو بچينيت و ئيکا دی بهيت و بدريت و بهرهه می زحمه تا
وي ببهت، ژبه رهندي يی هشاربه کو پهيوه نديا ته يا ههفسهنگ
بيت و يا ئافاکه ر بيت لسهر ريز و قه درگرتني، ب شيوهکي کو مافي
کهسي بهرزه نهبيت.

۳۳. ههروهسا هه می پهيوه ندييت خو دگهل دايکا خو بو ههفژينا خو
نهبيژه، ريزي ل دايکا خو بگره و جهی وي بلند بکه و پهيوه نديا
دناقبهرا واندا موکم بکه، و چ جارا بهراورديي دناقبهرا واندا نهکه،
چونکی هه ر ئيکي جهی خو يی هه ی و سروشتي تايبه تي خو يی
هه ی، و هه ر ئيک ژ وان ماف و ئه رکيت خو ييت ههين کو دقيت بي
کيماسی و ئاستهنگ نهنجام بدهين.

۳۴. نهبه دادوهر دناقبهرا دايک و بابين خودا، و داديي دناقبهرا وان
نهکه ده می ئاريشهک ههبيت، چونکی نهو نهکاری تهيه، و خو بي
ههلويست و بي لايه ن بکه، و ب ئاخفتنيت جوان و نه ئيکسه ر شيرهت
ويک ئيناني بکار بينه.

۳۵. رهخني لي نهگره دکاري وي دا، يان دجلکين وي دا، يان
دسهروبهري وي دا، يان دههلبزارتنين وي دا، يان دزهوقی وي دا، يان
د ئاخفتنا وي دا، يان دريکا سه ردهريا وي دا، خو نهگره تو ببيني

نهدجوانن و تو بترسی کهسین دی بهحسی وئ بکهن، و دفتیت تو ریکهگا سهردهریی بکار بینی کو نه وئ بریندار کهت و بیشینیت، و نهکیماسیا دیار بکهت و بخهم بیخیت.

۳۶. پهیوهندیا خو دگهل خویشک و براییت خو ب هیز بیخه، و نهگهر ئاریشه دناقبهرا ههوه دا ههبن بلا ل پیش چاقتیت دادئ نهبن و نهو نهزانیت، چونکی دئ بخهم کهفیت و نهخوش بیت.

۳۷. نهگهر دایک و باب د چ سهروبهر دا بن، پشتگیریا بابئ خو نهکه کو ههقرینا دوی ببینیت، نهگهر خو ته نهگهر ژئ بو فئ چهندی ههبن، و بلا پشتگیریا ته دناقبهرا ته و بابئ ته دا بیت و نهو نهزانیت.

۳۸. ب شارهزایی وب شیرهتین چاک فیری دینی بکه، ب ریکا کاسیت و سی دی و پهرتوک و ئامادهکرنا وئ ل روینشتنین زکری و گوتارین ب مفا.

۳۹. بی بار نهکه ژبهرههفکرنا روینشتنین زکری وخیری، وئ بگههینه جهین گوتارا و خهلهکین زکری و ژفانین گوتارین ئایینی ههلهکهفتین ئایینی بو دیار بکه.

۴۰. باشتړین دهم بو چاکیا دگهل دایک و بابا، دهمیت تاعه تی نه،
 نهگهر تو دگهل دایکا خو چوویه چه جی یان عومری ببه بهند بو
 وی، وی بیاریزه و دگهل دا به، و خوشی ب کاری دگهل وی ببه،
 دهستی وی بگره و هشیار بکه ژ مهترسیڼ ریکا وی، و بلا چاچی ته
 ههر لی بیت و ژبیر نهکه.

۴۱. هیجه تا بو خهله تیڼ خویشک و براییت خو ببینه، و دیارکه کو
 په روهردا وی یا جوانه، و نهو خهله تیا ژوان پهیدا بوی ژ نهگهری
 وهسواسا شهیتانی یه و دیارکه کو خودی دی وان زفرینیته سهر ریکا
 راست.

۴۲. خهله تیڼ مروقیڼ وی و هه فال وزاروکیڼ وی لبر وی مهزن
 نهکه، هندی بشی لبر سق بکه و کارتیکرنا وان خهله تیا کیم بکه
 لسهر وی، چنکو نهغه دی نه خوشیا کیم کهت و چه زیکرنی
 زیده کهت.

۴۳. دهنگ و باسین نه خوش و موسیبه تا ئیکسهر بو نه بیژره، بهلکی
 هیدی هیدی خو نیزیکي بابه تی بکه و پاشی بیژری کا چ رویدایه
 داکو کارتیکرنا وی نه خوشی لسهر کیم بکه، و دهنگ وباسین ژفی
 جوری ب تیله فونی یان ب نامه کی بو نه بیژره، بهلکی ههره دهف

روينه خار ورېکي بو بابه تي خوش بکه پاشی بيژي و دبهره بيرا وي
بينه خير وقيمه تا سهبر و بهين فردهيي.

۴۴. ئافرهت ههر د چ عهمر دا بيت ههر حهز ژ په يقين نازک و جوان
دکته و ههر پيدفي حهز ژيکرنی يه، نه خاسم نه گهر نه هه پهيښ
وحهز ژيکرنه ژدهف کوري وي بن، نه فجا دايکا خو بي بار نه که
ژپه يقيت نازک و حهز ژيکرنه خو.

۴۵. وهسا بو وي ديار نه که کو يا پيربووي و نه شيت کارين خو بکه ت،
لجهي في ئاخفتنين خوش و وهسا ديار بکه کو هيشتا يا گه نجه
وگوتنين شرين بکار بينه و ههردهم چاكيي دگهل بکه.

۴۶. ژ وان تشتين ئافرهت حهز ژي دکهن بي بار نه که خو نه گهر يا
دانه مر ژي بيت وهکي جلکين جوان و نوي و بيهنين خوش وههر
تشته کي نه و گرنگيي پي بدت، ههر بو وي ژيانه کا نوي پهيدا بکه.

۴۷. نه گهر ته زن باب هه بن و دوو بهرکي دناقبه را واندا هه بن،
مه دحين وان لدهف وي نه که و نه به دادوهر دناقبه را واندا خو زن
باب يا حهق ژي بيت، چونکي نه هه جوهره کاره گه لهک دهه ستدارن ويا
باشتره تو ببيه چاکساز دناقبه را واندا ب شيوهکي کو ديار نه که ي تو
دگهل بوچوونا زن بابيي يان تو پشتا وي دگري.

۴۸. گهلهك مهدهځڼ پهروهدا كهسڼ دى نهكه و نهبيژه خوزى ئەز وهكى وان بام، يان ژى بيژى خوزى ئەز گههشتبامه ئەو پلا ئەو گههشتينى، چونكى ئەفهه وى دئيشينيت، وهوسا ديار دبیت كو تو يى ژ پهروهردا وى رازى نينى و ته هندهك تيبينى يى لسهر وى پهروهردى ههى ئەفا وى بو چهندين سالا خو پيڅه وهستاندى.

۴۹. دهمى ئەو دئاخفتيت، گوه وچاف و دلى خو بدى، و بههمى ههستين خو دگهلدا به، بگرنزه ب ههلويستين بکهنى و بخهم بکهفه بههلويستين بخهم، بلا ههستين ته دمري نهبن.

۵۰. ههردهم بگرنزين پيشوازيى لى بکه، گوتنهكا بکهنى بو بيژه، دلهكى ل دلى وى بده، و يى ساده وسقك به، و ددهمىن نهخوشدا يى رژد به، وگرنگيى بده بابتهتى و يى هشاربه، چونكى ئەفهه نهدهمى ترانانه.

۵۱. دهنگ و باسڼ جيهانى و دهوروبهريڼ خو بو بيژه، چيروکڼ خوش و دهنگوويڼ خوش بو بيژه، چونكى دايك ژ ئاخفتنا عهياىلى خو خهريب دبن.

۵۲. ههردهم مهدهین پهروهدا وی بکه و سوپاسیا دانا وی بکه، چونکی چ سوحبهت ژ وی سوحبهتی خوشتر نینن ئەفا سوپاسی دگهلدا.

۵۳. بیژی کو مهزنترین خوزیا من خوشیا تهیه، و رازیبونا تهیه، و تو ببیه ئەگهری خوشیا وی، ئەگهر تو فی بکهی ئەفه ته خوشیا وی تمام کر، چونکی ئەوا دبینیت مهزنترین خوزیا عهیالی وی خوشیا وی یه.

۵۴. ئەگهر دایک و بابین وی دساخ بن چاکیا دگهل بکه، و یی قهلس نهبه بو هاریکاریا وان، وپشتهفانیا دایکا خو بکه ژبو هاریکاریا وان، و ئەگهر وهغهر کر بن، دوعا وخیرا و ههر تشتهکی کهیفا مریا بینیت بو بکه داکو دایکا خو ژ خو رازی بکهی، پیغهمبهر (سلاقین خودی لسهر بن دبیزیت (إذا مات ابن آدم انقطع عمله إلا من ثلاث: صدقة جاریه، أو علم ینتفع به، أو ولد صالح یدعو له) نانکو (ئەگهر کوری ئادهمی مر، ههمی کار وخیر دی ژئ هیینه برین بتنی ب سی ریکا نهبیت: خیرهکا بهردهوام بیت، یان زانستهک نیشا ئیکی دابیت، یان عهیالهکی باش دوعا بو بکهن).

۵۵. كارهكى بو بكه كو خيړين وى بهردهوام زيده بكهت، وهك
پشكدارى دنافكرنا مزگهفتهكى دا يان كهفالهتا هيتيما يان چاډديريا
ژبهركهريڼ قورثانى يان هاريكاريا كيڼم دهرامهت وههژارا يان ههر
كارهكى تو بزاني خيړا تيډا.

۵۶. دهمى هندهك هيقيين خو بوته دبيژيت يان تشتهكى ب ويځه
گريداى بيت خو نهگره ههتا ژ ته داخاز بكهت بهلكى تو
دهستپيشخهر به و بو بجه بينه كچهند دشيانين ته دايه وپتر.

۵۷. بلا ئه و لپيشيا ههمى كارين ته بيت وههمى ههفالين ته بهلكى
خو لبهري زاروك وههڅرثينا ته بيت.

۵۸. داخازا وى بكه بو سهرهدانا مالا خو، ورازي بكه كو بمينيته لدهف
ته، چونكى نهغه دى ژيانا وى گوهريت و دى دلخوش بيت ب باشيا
ته دگهل وى.

۵۹. دگهل خو و زاروكين خو ببه گهريانا، يان دگهل خويشك وبراين
خو، چونكى نهغه دى وى بهيز ئيخيت و دل تهنا كهت.

۶۰. جارجار دگهل خو كهيف خوش بكه و دگهل وان كهسين ئه و چهز
ژى دكهت ب ميځانكرنا وان ل خارنگهه، چونكى نهغان كارا چ
تمهمنين دياركرى نينن، ونهگهر گوت ئهز ناهيڼم تو رازى بكه وبيبه.

۶۱. سهرهدانا سیکهکی یان جههکی بازرگانی دبیت بو وی خوزیهک بیت، ئەفجا بوجی بجه ئینانا فی خوزیی لسهر دهستی ته نابیت؟

۶۲. دیاریهکا جوان یا تایبتهت ب زهلامافه بدی داکو ئەو پیشکیشی بابی ته بکتهت، ئەفه چاکیه و فیانا ههمیا زیده دکتهت.

۶۳. مهدهیین بابی و چاکیا دگهل وی دی وهل دایکا ته کهن کو ئەو شانازیی بخۆ ببهت.

۶۴. مهدهیین سهرهدهريا وی و باش ریقهبرنا مالی و جوان چاقدانا باب وزاروکا دی وی رژد کهت و وی پتر پالدهت و باومريا وی بخۆ زیدهتر لی کهت.

۶۵. کچ نیزیکترن بو دایکی ژکورا، ئەفجا نهینیین وی بیاریزه و یین خۆ بو بیژه ونهفسیهتا وی تیبگههه و وهک ههقال سهرهدهريی دگهل بکه.

۶۶. دنهخوشی و بهرتهنگیا دا دایک پیدفی کورا دبیت، داکو ببنه پشتهفان وهاریکار و دگهل وی بن دوئی نهخوشیی دا، ئەفجا پشتهفانیا وی بکه ویی ئاماده به ژهیژا خۆ بدهیی بو دهرباز بوونا وی نهخوشیی.

۶۷. نهرماتيا ته دگهل خویشکا، و دل پيڅهبوون و جوان سهردهريا وان و دابین کرنا دياريا بو وان دى خوشيا دايكى زيده گهت، چونكى دايك حهز ژ وان دکهت يين نهرم بن دگهل کچين وى.

۶۸. ژ چ کارا شهرم نهکه کو دايك بکهت، دبیت يى گونجای بیت بو ژيى وى و نهیى گونجای بیت بو دهروبهريى وى، بهلکى شانازيا پى ببه ودهروبهرا رازى بکه ژ کارين وى هندي دشرعى ودروست بن.

۶۹. زاروکیڼ خو فیږ بکه دل نهرميا دگهل دايكى، و ديارى وخهلاتا بدهف زاروکیڼ خو دا بو دايکا ته ببهن.

۷۰. دهستى وى بگره نهگهر دانعمر بوو، و پيلافيڼ وى دانه بهر پيټ وى وريكى نيشا بده، تو ژهميا پتر قهردارى وى و دقيت تو پتر هميا چافى خو بدهيى.

۷۱. ههر زاروکهکى ته يى باش وچاک بیت دگهل دايکا ته دياريهکى بدى، و ههر کهسى بلهزتر بو خزمهتا وى بچيت و وى رازى بکهت خهلات بکه.

۷۲. ههر زاروکهکى ته جوان سهردهريى دگهل بکهت و بلهز بچيته خزمهتا وى و وى رازى بکهت، خهلات بکه.

۷۳. دايك گرنگيڼ ددهته مالا خو، ژبه رهندي هاريكاري او بكه بو جوان كرن و ليكدانا مالي، هر كيماسيه كا ههبيت دروست بكه و ههردم تشتين باش بو خه لاتدنا مالي ببه.

۷۴. ژوورا نفتستني لدهف دايكي جهكي تايهت يي هي، يي شارهزا به كو تو جوانترين دياريا بو ژوورا وي بيني، يان زي بهيله بلا نهو ژوورا خو ب ههلبژيريت، وههروهسا نهو جهين دي ييت دايك گرنگيڼ ددهتي وهكي ژوورا پيشوازي، بلا ب جوانترين شيوه ديار بكهت.

۷۵. باشيڼ دگهل مروفييت وي بكه وهاريكاري وي بكه لسهر چاكي دگهل مروفييت وي، وبه نهگهري بهيزكرنا مروفانيا وان.

۷۶. نهگهر هندهك ئارهزوو و ههز ههبن، هندهك ژ دهمي خو بو تهرخان بكه و نهو تشتين نهو پيدفي ژبو نهجامدانا ئارهزوويين خو ناماده بكه.

۷۷. هر جهكي تو تيدا كار بكه ي نهوي پشكدار بكه، بو نمونه نهگهر تو هوزانقاني هوزانهكي ب دايكا خو بقههينه، ونهگهر تو نفيسهري كورته چيروكهكي لسهر باشيا دگهل دايكي بنفيسه، وهوسا....

۷۸. دهندەك جفاكان دا، دایك حەز دكەت ناڤی وی دانە سەر نەڤیین وی، و ئەو بخو فی تشتی داخاز ناكەت، دا ئازادیا كوری و هەڤژینا وی تیك نەدەت ژبو هەلبژارتنا ناڤی، ناڤكرنا نەڤیا بناڤی دایكی جەهەكی تایبەت یی ددی دایكی دا هەمی وپلەكا بلندە ژبو ڤەگەراندنا چاكی ل دایكی، ئەڤجا ژفی تشتی بی بار نەكە.

۷۹. دەمی تو ل ترومبیللا خو سیار دبی، بلا ئەو بهیته سینگی خو ئەگەر کی دگهل تەبیت، ولدەمی چوونا ژوور و دەرکەفتنی وی بدە بەرا خو، ئەو نەبیت ئەگەر ئەو پیدڤی بەاریکاریا تە بیت ل بەرا خو.

۸۰. ئاخفتنی رهق و نەخوش و ئاخفتنی کولانکی وترانا دگهل بكار نەئینه، بەلكی جوانترین پەیف و ب نازکترین شیواز پيشکیشی وی بکە.

۸۱. تو دشی بەریکانەکی دناڤبەرا زاروك و نەڤیا دا دروست بکە، ژبو پيشکیشکرنا جوانترین خەلات بو دایک، و ئەڤ بەریکانە بلند کرنە بو جەئ دایک و مەزنکرنا وی ددی زاروك و نەڤیین وی دا، چونکی دایك خودانا ڤەنجیی یە.

۸۲. هندهك دم يټ ههين دوعا تيډا دهينه قه بيل كرن، نه فجا وي ژ
دوعايښ خؤ بټ بار نه كه.

۸۳. مهندهوشي وخوشيا خؤ بو هه فال و دوستښ خؤ ديار بكه ب وان
تشتښ داياك ته پيشكيښكي ته دكهت، دميقانداريادا به حسي خوشي
وتاما خارنا داياك خؤ بكه كا چهند خوش خارني چيدكهت، نه ف
تشته دي گه لهك دي وي خوش كهن.

۸۴. دقيت نهو دهمي تو لدهف وي ب ته مامي بو وي بيت و نابيت ب
تيلهفون و نه نرنيټ و رؤژناما فه بجيت، يان خؤ مژويلكرنا بههر
تشته كي دي فه.

۸۵. لسهر كچا پيدقيه هاريكاري داياك خؤ بكهن داكو په يوهنديښ وي
دگهل هه فالښ وي خوش بكهن، و چو جارا ريكي لي نه گرن و خو
نه رازي نه كهن لسهر سه رهدان و په يوهنديا.

۸۶. فه خر و شانازي ب داياك خؤ ببه لهه مي جه و دهما.

۸۷. چيروكيښ لسهر باشيا داياك وبابا بو بيژه، چونكي سه برا داياكي
بشان تشتا دهيت و پي كهيف خوش دبن.

۸۸. داخازى ژى بکه دوعا بوته بکهت، کو خودى چاکى و باشيا دگهل
دايکى برزقى ته بکهت، چونکو نهفه بهلگهيه لسهر حهزا ته بو
چاکى وباشيا دگهل دايکاته.

۸۹. ههردهم داخازى ژى بکه ژته رازى ببیت ودوعا بوته بکهت، نهفه
دى بهايى رازى بوونا وى ژته لدهف وى ديار کهت وجهى وى لدهف
ته.

۹۰. ههفرکيا هميا بکه لسهر چاکيا دگهل وى، وتو ههردهم ببه
ئیکم و ببه چافلېکه ر بو کهسین دى لسهر باشيا دگهل دايکى، چنکو
دى خيرا وان گههته تهزى و چو ژ خيرا وان کيم نابیت.

۹۱. دهنكى خو لدهف وى بلند نهکه، خو بشکينه و قهدرى وى بگره،
و بجه ئینانا داخازين وى يى نهرم به.

۹۲. نهگه ر تو و نهو دئیک باژیردا بژين بهلى ژئیک دوير بن، مالا خو
فهگوھيزه جههکى نيزیک وى، نهفه دى باشر بیت ژبو خزمه تکرنا
وى و بساناھيتر بیت ژبو دیتن وسهره دانا وى.

۹۳. نهگه ر تو لباژیرهکى دى بژى، هه ر دهليفه کا بوته بهيت سهره دانا
وى بکه و خو گيرو نهکه، چونكى نهو بهينا خو فرهه دکهت لسهر

خاترا ته و خو بئ دهنگ دکهت ژ بهر رحهتيا ته، ئهفجا بديتنا خو
نهوئ شاد بکه.

۹۴. نهگهر تو لباژيرهکي دي بي، سهرهدانا ته بتني بهس نينه، بهلکي
دقيت تو خيزان وزاروکين خو ژي ببهی، چونکي نهفي ژي ههروهکي
زاروکين وي نه، و ئهفه دي پهيوهنديا خيزانا ته دگهل ته دايکاته
خوش کهت ودايکا ته ژي دي بديتنا وان نهفيين روژهکي خهون پيغه
دديتن کهيف خوش بيت.

۹۵. د گهلهک تشتادا لدويف زهوق و هزرا خو نهچه، بهلکي زهوقئ
دايکي لسهر يئ خو بيخه ولدويف داخازيا وي بکه بهري نهو داخاز
بکهت، چنکو ژ تهمامهتيا چاکيي يه تو وي رازي بکهی ب داخازييين
وي بيئ نهو باخقيت.

۹۶. ههردهم ديفچوونا نهفسا خو بکه وسهحکه خو کا ته چهند
خزمهتا وي کريه، ته باش کريه يان ژي تويئ خهمسار بووي
دخزمهتا وي دا؟ چ تشتي دي پيدفيه تو بکهی ژبو رازيبوونا وي؟
ئهفه ههمي دي خيراته مهزن کهن و چاکيا ته زيده کهن.

۹۷. يڼ پشت راست به، نهوا تو بو دايك وبابڼ خو دكهى دى بو ته زفرېتهفه ب رېكا زاروكڼ ته، نهفجا باشي بكه، دا ژيانا ته خوش بيت و پاشى مرن ژى دى خوش بيت.

۹۸. دهمى دچيته نه خوشخانى، دگهل به، و نههيله بتنى، وكا چ پيدفیه بو ناماده بكه، وبهردهوام پرسيارا حالى وى بكه، ناها لجهڼ هوسا قهنج خاز وچاك كهر ديار دبن، نهفجا تو ژوان به، بهلكى يى ئيكي به دخزمهتا دايكا خودا.

۹۹. بهردهوام مهدهچين جلكڼ وى بكه، وههلبژارتنا وى، وجوانيا زهوقى وى بهرامبهر ههميا، چنكو نهفه وى دلخوش دكهت و توژى ته خسيري نهكه.

۱۰۰. بهحسى دهركهفتنڼ خو بو بكه و وينڼ خو نيشا بده دگهل ههقالڼ خو و كا ههوه چهند خوشى برينه، و دوعايڼ وى بتنى بو ههوه بهسن.

۱۰۱. گازندين وى ب سينگهكى بهرفرهه وهرگره، وتيبينى و بوچوونڼ وى بدلهكى نهرم بنهجه بكه.

۱۰۲. پشكدار بكه دكارڼ خو دا، وگوهداريا شيرهتڼ وى بكه ودكاريدا بكار بينه.

۱۰۳. ل دیوانا وئ، ب ریڳه کا جوان و هه ژی دیوانا وئ بیت، روینه خار.

۱۰۴. رهوشتیئ خارنی و فه خارنی ژیرنه که، وهه ر تشتی ئه و حه .
ژئ دگهت نیژیکی وئ بکه ودانه بهر سینگ، چ خارن بیت یان فه خارن.

۱۰۵. سروشت و نه فسیه تا وئ باش بزانه، ولدویف وی سروشتی
سه ره ده ریئ دگهل بکه، وریکا ژيانا وئ تی بگه هه و حه زین وئ
بزانه، وزیده تر پیشکیشی وئ بکه.

۱۰۶. پیدفیه لسه ر کچی ژيانا وئ دگهل هه فزینی وئ نه بیته
ئه گهرئ مژویل بوون و دویر که فتن ژدایکی، وگریدانا وئ ب مال و
خیژانا وئ. وئ ژ چاکیا دگهل دایکی دویر نه کهت، چونکی دایکی
هندي کور هه بن وهاریکاریا وئ بکه ن جهئ کچی ناگرن و کچی
جهه کی تایبهت یئ لدهف دایکی هه ی، وکچ دهرگه هه که بو خه م
ره فاندنا دایکی.

۱۰۷. هنده ک پیدفیئ دایکی دبیت کور هه ست پی نه کهت و
نه زانیت، لهوا پیدفیه کچ هشیاری وان پیدفیا بن و بو دایکا خو
ئاماده بکه ن.

۱۰۸. دهمی تو دچیہ سهره دانئ، نه هیله زاروک مالی بی سهره و بهر بکن و دایکا خو ب وهستینی ب لیكدانا مالی فه، یان شکاندن و خرابکرنا هندهک تشین خه ملا مالی، چنکو نه ف تشته وی توره دکهن و دلی وی نه خوش دکهن، به لی ژ بهر رحه تیا ته خو بی دهنگ دکهن تن.

۱۰۹. دهمی زاروکین ته هندهک تشین مالی دشکینن یان بهرزه دکهن، تو وان کیماسیا نه هیله ل مال، و لجهی وان تشتا هندهکین باشتر بو بینه و ژ خو دهست پی بکه بی دایک داخازی ژته بکه ت.

۱۱۰. دهمی مروفی نه خوش بیت، سروشت و نه فسیه تا مروفی دهیته گوهرین، نه فجا یا باشتر نه وه نه م گه لهک سهره دانا دایکی بکهین لدهمی نه خوشی و هاریکاریا وی بکهین، به لی دقیت هشیار بین ژ کومفه کرنا زاروکا وئیزعاج و گه هاندنا نه خوشی بو دایکی.

۱۱۱. نه گهر نه فی بوونه گه لهک، دقیت سهره دان بهینه ریځخستن، چنکو یا دروست و بهرناقل نینه همی نه فی پیگفه بچنه مالا دایکی و نه خوشیا بگه هینی، چنکو دایکی نه فی دلته نگی و نه خوشیا خو دیار بکه ت ژ نه فیین خو.

۱۱۲. نه گهر زاروك بوونه گه له ك، باشتره لجه كې به رفره كومشه بن، وهكى باغچه يان پارکې يان دهر كه فنه گه ريانه كې، چونكى دايك دهمې دانعه مر دبن، هيذا قهره بالغ ودهنگې بچويكا نامينيت.

۱۱۳. راوه ستیان و رابوون به رامبه ر دايكې كاره كې باشه تو پيشكيشى دايكا خو بكه ي، وفه گه راندنه بو قهر داريا وئ لسهر ته.

۱۱۴. هر كوره كى يان كچه كې تايبه تمه نديت خو ييت ههين، بو نمونه، ئيك يى زيره كه بوكارى وئيك خودانى هزر وپيشنيارين جوانه وئيك يى سوحه تچى يه وهوسا، نه فجا يا باشه تو بزاني كا تايبه تمه نديا ته چيه دكو پيشكيشى دايكا خو بكه ي.

۱۱۵. تلفون وئاميره و ته كنولوژيا نوى دانه به رده ستين وئ و وئ فيرى بكارئينانا وان بكه، دا بخو مفاى ژئ ودر بگريت و بلا كارت و مه زاختيين وان ئاميرا ژته بيت، نه فه چاكيه دگهل دايكې وخيره ژى بو ته.

۱۱۶. نه گهر دايكې موبایل هه بيت، نامين جوان و نازك بو فريكه، نه فه دئ دئ وئ خوشكه ت و هه وه نيژيكى ئيك كه ت.

۱۱۷. ئەگەر دايك يا دانعهمر بيت، هندهك ديارى وخهلاتيڼ جوان
يان ييټ سهردهمى وى، بو بكره وجوان ب سهروبهر بكه، داکو ئەو
پيشكيشى نياس وههفاليڼ خو بكهت.

۱۱۸. يا باشر ئەوه دهمى كور پهيوهنديى ب دايكا خو دكهن گهلهك
لهزى نهكهن، بهلكى دقيټ گوهداريا دايكى بكهين و بزنان دايكى چ
دقيټ بيټيت، و دقيټ پرسيارا حالى وى بكهين و بهحسى ژيانا خو
بو بكهين و وى پشت راست بكهين ژ باشيا حالى خو، و ئەفه ههمى
بيى ئەم بيزار ببين ژ دريژبوونا تيلاهونى يان ژبهر نهبوونا دهى
يان ههر ئەگهرهكى دى، بهلكو دقيټ خو بگرين ههتا ئەو بدلئ خو
تيلهفونى بدويماهى دئينيت.

۱۱۹. ل ديوانا وى دقيټ رهوشتيڼ ئاخفتنى لدهف مه ههبن، دهنكى
خو بلند نهكهن وگهنگهشيڼ بى مفا و دريژكرنى نهكهن دئاخفتنى
دا، و بهحسى وان تشتا نهكهن ييټ وى نهقيټ گوھ لى بيت.

۱۲۰. دهمى تو ژ سهفهركى يان گهريانهكى دزقري، دياريهكى ژوى
جهى تو ژى دهى بو وى دگهل خو بينه، ئەفه دى بو وى ديار كهت
كو دهمى تو يى دوير ته ئەو ژبيرنهكريه، و دى پتر كهيفا وى
بزقرينا ته هيت.

۱۲۱. ئەو جھپڼ داكپڼ ژيانا خو يا زاروكپڼپڼ لڼ بوراندنپ تايمه نديا خو يا لدهف داكپڼ ههپ، وههروهسا نپكهم روژا ههفژپڼپڼ، ئەفجا ته هزر كړپه كو وپ ببهپه وان جهان؟ يان بپرا وپ ببپنه روژپڼ خوشپڼ ژيانا وپ؟ ئەفه پپڼگافه كا باشه داكپڼ بزفړپڼپڼته گهنجاتپڼ و دلپ وپ خوش بكهت.

۱۲۲. فپړكرنا خوپشك و برا بو چاكپا دگهل داكپڼ و گرنگپا وپ، وبه لافكرنا گپانپ ههفركپڼ ژبو چاكپا دگهل داكپڼ، خوشپڼ بو زاروك وداكپڼ ژپ پهپدا دكهت، ئەفجا دفپت ئەم خوپشك وبراپپت خو تپر بكهپڼ ژفان ساخله تا.

۱۲۳. دهمپ داك وباب ژپكفه دبڼ، وان تشتا نه بپژره كهسپ ژوان ئەو تشتپڼ وان نه فپت گوه لڼ ببپت.

۱۲۴. دهمپ نارپشه لمال پهپدا دبڼ، هندهك چاره سه رپپڼ بهرئاقل بو بدانه دا پاپورپ ژ نقووم بوونپ قورتال كهپ.

۱۲۵. ئەگهر پشتي ژپكفه بوونپ، داكپڼ ژيانا ههفژپڼپڼ دگهل كه سه كپ دپ پپك ئپنا، رپزپ لڼ بگره، وسه ره ده رپه كا جوان دگهل بكه، و ده لكه فتنا دا دپارپا پپشكپڼشپ داكپا خو بكه، چونكپ ئەفه وپ دل ته نا دكهت.

۱۲۶. ئەگەر دايكى ژيانا خو دگهل كهسهكى بوراند ژبلى بابى ته،
پرسيارا كارين خو ژى بكه، و داخازا شيرهتا ژى بكه.

۱۲۷. ب تيلهفونا خو پهيوهنديى ب كهسين خوشتقى لدهف دايكى
بكه و بهيله بلا ئەو دگهل ئيك باخفن ب تيلهفونا ته.

۱۲۸. ل دانعهمرىا وى، دلوفانيى ب پيراتى و بى هيزيا وى ببه،
ودهستى بگره وريكى نيشان بده، وتشتين پيدقى بو ببه بهردهستى
وتهخسيريى دگهل نهكه.

۱۲۹. ئەگەر دايكى پيشنيارهك گوت يا جياواز بوو ژ يا ته، خو توره
نهكه و ريزى لى بگره، ههر بوچوونهكا ههبيت ژى قهبييل بكه بتنى
ژسنورين خودى نهدهركهفيت، و ئەگەر پيشنيارا وى دهركهفتن
ژسنورين خودى تيدا بيت، بزافى بكه ب جوانى وى ژ ريكا خهلهت
دوير بيخى و بينيه لسهر ريكا دروست، و خو نهكه ئەگەر كو دايك
توره ببیت دتارياتيا خو دا بهرزه ببیت.

۱۳۰. ئەگەر دايك ههز ژ خواندنا گوڤار وروژناما بكهت، ههيقانه
ئەو گوڤارا دگهل ههزين وى دگونجيت بو ببه وهك ديارى.

۱۳۱. ههر چهند ماوهيهك بچيت هندهك پارا پيشكيشى وى بكه و
نههيله بگههيته وى رادهى ئەو دهستى خو لبهر ته بگريت.

۱۳۲. ئەگەر تە پیدفییّت وئ بو وئ کرین، بهایی وان ژئی وەرنهگره، بهلکی بکه دیاری ژدهف خو بو وئ.

۱۳۳. ئەگەر بشیّت سەردهریی دگهل بانکا بکهت، حسابهگا تایبەت بو وئ فهکه و فیّر بکه کا دئ چهوا سەردهریی دگهل کهت، ئەفه تە تایبەتمەندیا ژيانا وئ دایی.

۱۳۴. ئەگەر تە خەلهتی ددەرحەقی وئ دا کر، کهسهکی خوشتقی لدەف وئ بکه واسته دناقبهرا خو وئ دا، داکو لته ببوریت وخەلهتیا تە ژبیر بکهت.

۱۳۵. دەمی دانەمر دبیت، ناسنافین وەسا نەبیژئی کو هەست ب پیراتیی بکهت، وهکی پیری، یان داپیر، دبیت ئەف گوتنه وئ دلددا بیشینیت، ئەفجا یی هشیاربه.

۱۳۶. ئەگەر سەردهریا وئ دگهل بابی، یان ساخلهتهکی نه بدلی تە، لدەف هەبیت، ئیکسەر شیرەتا لی نهکه، بهلکی ب شیوازەکی فهشارتی و نهئیکسەر ئەوئ تیبگههینه.

۱۳۷. هەردەم هزرا خو دریکین نوی دا بکه بو رازی کرنا وئ، وسەحکه ئەو کهسین چاک دگهل دایک و بابین خو ل دەوروبهرین تە، و بخو مفای ژ وان وەربگره و ریکین وان بکار بینه.

۱۳۸. ل چو سنورا نهراووسته، چنكو چاكى يا بى سنوره، نهفجا ههر كارهكى تو بو وى بكهى بزانه ژ مافى وى كيتره و هيشتا مافى وى يى مايه لسهر ته، نهفجا ههردهم ل هندهك ريكبا بگهره بو تهمامهتيا چاكى.

۱۳۹. كارين وى و هزر ويرو بوچوونين وى، ههر د چهوا بن، بچويك نهكه و ب چافهكى كيمنهسهكهين، نه پيش چاف و نهبهرزهيغه، بهلكى دهندهكان دا پشتا وى بگره و د هندهكين دى دا بوچوونا خو بيژه.

۱۴۰. دهمى دناخقيت ناخفتنا وى نهبره، وخو مژويل نهكه ب تشتهكى دى فه يان دگهل كهسهكى دى باخقى، بهلكى ههمى هزارا خو بده سهر ناخفتنا وى وگوهداريا وى بكه.

۱۴۱. ههردهم فهرموودين بهحسى چاكى دكهن بخوينه، وسهكه زياناما كهسين چاك دگهل دايكين خو، نهف تشته دى ته بهيز نيخن لسهر چاكى.

۱۴۲. نهگهر ته كهسهك ديت يى خرابه دگهل دايكا خو، بيژه : الحمد لله كو نهز ژ وى نهخوشيى هاتيمه پاراستن نهوا هاتيه سهرى وى، بقان دوعا خودى دى ته ژ لومين خهلكى پاريزيت.

۱۴۳. ل ديوانا وئ، پشتا خو نهدهئ، و خو ژئ دوير نهكه، بهلكي بزافئ بكه تو نيزيكترين كهس بي بو وئ، و ژ هميا بلهزتر بچيه خزمهتا وئ.

۱۴۴. ئەگەر فيا بچيت، نهعلا وئ بو دانه، و دهستئ وئ بگره ودگهل بريڤه ههره، و ئەفه بلا ببته سروشتئ ته دگهل وئ.

۱۴۵. نهبه دوپماهيك كهس دهنك و باسئ وئ بزانيت، يان دوپماهيك كهسئ پيروزباھيا لي دكهت، بهلكي ئيكم كهس به، چونكي ئەفكاره خوديكا چاكيئا تهنه وچاكيئا ته تيډا ديار دببت.

۱۴۶. ئەگەر ژ ته توره بوو و هندهك ئاخفتنيڼ رهق گوتن، بهرسفا وئ نهده و بزافا روونكرنا ههلويستئ خو نهكه، بيھنا خو فرهه بكه ههتا دهليفهكا دي، و پاشي ب رووني بو بهحسئ ههلويستئ خو بكه، و ئەگەر تو يئ خهلهت بي داخازا ليبوريني بكه و بدهستئ ويڤه ماچي بكه.

۱۴۷. هندهك دايك نهخوشيا وان نهوه كو بلهز توره دبن، ئەفجا تو يئ بهين فرهه و ب سهبر به، و فير به سروشتئ وئ، ودوعا ژ خودئ بكه و بهين فرهه و ههدارا ته بو ته بخير بنقيسيت.

۱۴۸. سروشت و سهخلهتڼ دايکا خو بنقيسه، وپاشی ئه و سهخلهت وريکين تو دشپي مفای ژي وهربرگري بو گههشتنا دلي وئ ورازي کرنا وئ بکار بينه دا چاكيي دگهل بکهی.

۱۴۹. هزارا خو دکهسيڼ دهوروبهردا بکه، وسهحکه وان ئهويڼ دايکين خو ژ دست دايڼ کا ژچهند خپر وخوشيا بي بار بوينه؟ ئهفجا تو دي بوج تهخسيري کهي و هيشتا دهرگههي خيري بوته يي فهکريه؟ ئهفجا کاري خو باش بکه بهري مرن گازی بکهت.

۱۵۰. دهمي يا نهخوش، گهريان و گريدانين خو پاش بيخه، داکوکي لسهر نهخوشيا وئ بکه، چونکي ئه وهست بخوشيي دکهت دهمي زاروکين خو دبينيت.